

Dato: 13.05.2026

ZEROs innspill til Norges posisjon på Connecting Europe Facility (CEF)

Vi viser til invitasjon om å gi innspill til Norges posisjon på Connecting Europe Facility (CEF), og takker for muligheten til å videreformidle våre innspill.

ZERO tar ikke stilling til hvorvidt Norge bør delta i CEF.

ZERO har ikke tatt stilling til om Norge bør delta i CEF, og mener det bør være opp til andre å vurdere om deltakelsen fordeler er større enn ulempene.

Vi vil likevel bemerke noen fordeler ved å delta. Det har vist seg svært krevende å finansiere samferdselsprosjekt på tvers av landegrenser, særlig mellom Norge og Sveige, da disse ikke er prioritert i NTP. Dette gjelder særlig jernbanen, men også noe vei. Deltakelse i et felles finansieringsprogram gjør det lettere å bygge sammenhengende nullutslippskorridorer for tungtransport, og forbedre muligheten for grensekryssende gods og passasjerer på jernbane. Det vil også gi en mulighet for felles nordisk posisjonering overfor EU-finansiering av infrastrukturen også på norsk side. Det kan også bidra til bedre harmonisering av regler og praktisering av kontroller og sanksjonering enn hva som er tilfelle i dag.

Lade og fylkeinfrastruktur for fornybart drivstoff skal ikke bare etableres langs vei, men også i forbindelse med havner og lufthavner. Begge disse er en del av CEF, og deltakelse i CEF vil øke muligheten for finansiering av de nødvendige investeringer i lade og fylleinfrastruktur for fornybart drivstoff for luftfart og maritim transport. For luftfart og sjøfart er en koordinering med EU essensielt, også på infrastruktur.

Dersom Norge ender opp med å delta i CEF-programmet, har ZERO innspill til utformingen av programmet som burde løftes i eventuelle forhandlinger.

Insentiver for pilotering og bruk av utslippsfrie anleggsmaskiner

ZERO mener det bør innarbeides insentiver for testing og bruk av utslippsfrie bygg- og anleggsmaskiner i det nye CEF-programmet. Det kan gjøres gjennom egne utlysninger til pilotprosjekter for anleggsarbeid med utslippsfrie maskiner. Slike utlysninger kan enten finansiere merkostnad ved elektrisk anleggsdrift eller være et generelt tilskudd. Her kan det også vises til Norges ordning for pilotprosjekter for utslippsfrie anleggsplasser gjennom samferdselsdepartementet. Et annet alternativ er å innarbeide bruk/testing av utslippsfrie anleggsmaskiner som et positivt tildelingskriterium i utlysningene. Alternative Fuels Infrastructure Facility (AFIF) er en del av CEF og retter seg mot utbygging av ladeinfrastruktur og fyllestasjoner for Hydrogen. Å stille krav om bruk av utslippsfrie anleggsmaskiner i forbindelse med tildelingen innenfor AFIF burde være en del av dette.

Bakgrunn og begrunnelse

Ikke-veigående kjøretøy står, til tross for manglende oppmerksomhet i Europa, for en betydelig andel av europeiske utslipp. I EU står denne kategorien for 3,1% av klimagassutslippene, som tilsvarer nesten 55 millioner biler.¹ EUs målsetning om netto null utslipp i 2050, kombinert med en forutsetning om en gjennomsnittlig levetid på en anleggsmaskin til å være ti år, betyr at nysalget av anleggsmaskiner må være utslippsfritt innen 2040. Uten flere tiltak og virkemidler på det europeiske plan, vil vi ikke være i stand til å nå dette målet.

¹ <https://www.transportenvironment.org/articles/reducing-emissions-from-non-road-mobile-machinery>

Norge har en betydelig egeninteresse i å få fart på omstillingen av anleggsmaskiner i Europa. Norge ligger i dag helt i front i omstillingen til utslippsfrie anleggsmaskiner, og er et viktig tidligmarked for aktørene som ønsker å omstille og teste ut sin utslippsfrie maskinpark. Hovedbarrieren for konkurransedyktige, utslippsfrie maskiner er høye investeringskostnader og manglende serieproduksjon. Det norske markedet er på egenhånd ikke stort nok til å drive frem serieproduksjon og få ned prisene. For å unngå at Norge bærer en unødvendig stor kostnad av omstillingen, bør vi være en pådriver for at EU også fører en aktiv politikk for å fremme denne omstillingen.

Å bruke CEF-programmet til å finansiere pilotering og bruk av utslippsfrie anleggsmaskiner vil både øke etterspørselen etter slike maskiner i Europa, og øke kunnskapen og erfaring knyttet til utslippsfrie anleggsmaskiner. En slik tilnærming vil gjøre det mulig for entreprenører og offentlige enheter å gjøre seg kjent med utstyr, ladeinfrastruktur og energisystemene. Slike EU-finansierte pilotprosjekter kan også tjene som en strategisk måte å innføre nullutslippsmaskiner i medlemsland som ikke ellers står foran i den grønne omstillingen. Ladeinfrastruktur for disse, og oppbygging av et nettverk med mobile ladere, kan også bidra til en bedre sammenkobling av transportsystemet og energisystemet, noe som er et uttalt mål for ordningen.

Takk igjen for muligheten til å gi innspill, ta kontakt om det er spørsmål eller dere ønsker å diskutere noen av innspillene.

På vegene av Miljøstiftelsen ZERO

Fagansvarlig for transport

Ingvild Kilen Rørholt

ingvild@zero.no

tlf: 97727115

